

A vasárnap.

(Felolvasatott az iparos-körben, febr. 3-án.) (Vége.)

A vasárnap egy magas és tágas t e m p l o m h o z hasonlít, melyben millió meg millió ember talált már pihenést, üdülést és örök életet. De méltán feltehetjük magunk elé a kérdést, hogy vajon nem dől-e már ides-tova szerteszét romokra e fenséges épület? Ha úgy tetszik, hasonlíthatjuk e napot egy enyhe levegőjű, zöldelő s z i g e t h e z is, melyet napról-napra fogyasztanak a szeleik verdeső hullámok, de a melynek pusztulását csak akkor veszik észre gondtalan lakói, mikor utolsó görgőnyét is elnyeli a víz s hullámsírbá száll le a korábbi oly dusan virágozott szép sziget.

Az a jó barátunk, ki méltó az életre; az a magas templom, mely csucsával az egekig ér föl; az a boldog sziget, mely enyhülést nyújthat a világ zajában; a vasárnap esdve kiált hozzánk: m e n t s e t e k m e g a f e n y e g e t ő p u s z t u l á s t ó l , m e n t s e t e k m e g s a j á t é r d e k e t e k b e n !

Igenis, tisztelt hallgatóságom, nálunk veszendőben van a vasárnap értéke és ez igen testi, lelki és erkölcsi nyomoruságnak szülő oka. Mielőtt azonban erre, általában véve, példákat mondanék, legyen szives tisztelt hallgatóságom, egy nagy utazást tenni velem együtt a képzelt szárnyain, repüljün el városokon, országokon és egy nagy széles tengeren keresztül a messze Skóciába s nézzük meg, hogyan szentelik meg annak fővárosában, Edinburghban a vasárnapot?

Ne féljenek velem jönni, nem tévedünk el, biztos kalauzok lesznek, hiszen ott laktam másfél esztendőig, ismerem tehát azon szép városnak utcáit, beszéltem lakosainak nyelvét s tanulmányoztam szellemi, erkölcsi életét.

Nézzük meg e várost köznapon. Zajlik benne az élet, mint minden nagy városban. Fut-fárad mindenki s keresi a maga hivatási körében kenyerét. Az utcákon a nagy kereskedői forgalom zajában alig hallod melletted s veled együtt járkáló társadnak beszédét s barátod, kivel véletlenül az utcán találkozol, alig éri rá néhány nyájas szót váltani veled. A város völgyében zakatoló vonat, mely aztán a föld alá buvík el, hogy ne akadályozza a forgalom menetét; a nagy gyárak rüstölő gémenye; a műhelyek lármás munkája; az óriásilag élénk postai és távírdai érzékös; a tudományok csarnokaiban folyó buzgó, lelkiismeretes tanítás és tanulás: minden, de minden az élet ereinek lázas lüktetésére vall itten. Az angol azt mondja, hogy az i d ő p é n z s k i i s z á k m á n y o l j a a m u n k a i d ő t t e l j e s e n , h o g y p é n z t s z e r e z h e s s e n .

Szombaton azonban hiában mégysz már föl az iskolákba, úresen találod a tantermeiket, az ifjuság a vasárnap előnapját pihenve élvezi: szombaton delután kiürülnek a nagy gyárak, a mesterek műhelyei s a kereskedők boltjai, mert vasárnapi nyugalomra készül mindenki. A tanuló tanult, az iparos, az a kereskedő dolgozott, keresett egy hétre valót, a háziasszony beszerzte a szükséges élelmi cikkeket, — miért ne nyugodhatnék meg mindenki a hatodfélnapi munka után? De azért még ezen a napon élénk zibong az élet, hogy másnap annál ünnepelesebb legyen a vasárnap komolysága. Lerajzolom ezt is néhány halvány vonással.

Ha idegen vagy azon városban s korábban nem hallva szokásairól, vasárnap reggel kitekintesz az utcára ablakodból, csaknem megjedsz azon halotti csönd felett, mely ott mindenfelé honol. Talán a halál angyala suhant ottan végig s lezárta az ajkának hangját? Csaknem szegénykezve suhan el az utcán, kinek okvetlenül ki kell házából jönnie. A boltok bezárkák, hiszen a kereskedő is megérdemel hat napi fáradozás után egy napi pihenést! Hiában várod e napon leveleidet; ha sürgős levelet vársz, menj érte magad a postára, reggeli templom előtt még kiadják, de a levelhordó nem viszi el hozzád, — hiszen hat napi fáradozás munkája után ő is megérdemli a vasárnapi pihenést! A tehervonatok vasárnapon nem közlekednek s a személyvonatok száma is le van e napon szállítva, — hogyne, hiszen a vasutat emberei sem gépek, nekik is kell pihenniük. A szárazföld és a tengerészet katonái is megnyugosznak a munkától e napon s miért ne?! hiszen csak az lehet igazán kitartó, az küzdhet csak valódi erővel, kinek alkalmá van pihenni is!

De mégis, nincs az a város vasárnap sem kihálva egészen! Nézd csak azt a roppant néptömeget, mely a haragok kongására el hagyva lakását, ünnepeles komolysággal templomba siet. Menj el egymásután Edinburghnak mind a százötven templomába s látni fogod, hogy mily buzgósággal énekel, mily áhitatosan imádkozik, s mily vágyva lesi hitszónoka ajkáról az igét ama gyülekezetek minden egyes tagja! S miért ne tenné ez, hiszen Isten, ki erőt adott nekik a hat napi munkára, megérdemli tőlük, hogy a hetedik napot neve tisztelőre szenteljék! A vasárnap delután pedig oly szépen el lehet vidám, bár nem zajongó kirándulásokkal tölteni!

Ilyen, legalább főbb vonásokban mindenestire ilyen a vasárnap megünneplésének módja nemcsak Skóciában, nemcsak Angliában, hanem általában véve mindenütt, hol abban a meggyőződésben élnek az emberek, hogy szükség van a vallásosságra, mert ez tiszta erkölcsi életet teremt s e kettő együtt emeli a nemzetek erejét. A vallásosság egyáltalában nem zárja ki a tisztességes utakon folytatott ipart, kereskedelmet, mint ezt az erősen vallásos s a mellett virágzó ipart, élénk kereskedelmet folytató angol nép példája mutatja.

Eltekintve különben e nép s mindazon népek vallásos komolyságától, melyek a vasárnap megszentelését lelkiismeretes kötelességnek tartják, öket komolyan vett anyagi érdekek is ösztönzik e napnak szentül tartására. Szaktudósoktól, kereskedőktől, iparosoktól gyűjtönek föl te adatokat, melyek mind a vasárnap megszentelésének szükségessége mellett szólnak. Néhány ilyen adatot érdekesnek talalok itten felsorolni.

Egy kitünő angol orvos, dr. Farre, 1832-ben megbízatván az angol alsóház, tehát a nép képviselői által azzal, hogy a vasárnap megszentelésének fontosságáról véleményét terjeszsen elő, többek közt azt mondja: „Hosszu 40 évi orvosi gyakorlatom alatt szemmel tartottam a vasárnap helyes és helytelen megünneplésének következményeit. E napnak helytelen használata a dolgozásban s a léha mulatozásban áll; orvosi szempontól helyesen úgy használjuk fel, ha pihenünk, magasabb szempontból pedig, ha ünnepeünk ezen a napon. En úgy tekintem a vasárnapot, mint p i h e n ő n a p o t , m i n t a s z a k a d a t l a n é s m e g f e s z i t t m u n k á l k o d á s a l t a l k i m e r ü l t t e s t i e r ő b e s z e r z é s e r e s z o l g á l ó e s z k ö z t . A z o r v o s n a k m i n d e n e k e l ő t t a z e l e t e r ő f e n t a r t á s a r a k e l l f i g y e l m e t f o r d i t a n i a , — e z a z ő f e l a d a t . Ha napról-napra szakadatlanul munkában vagyunk, eleterünk kimerül. Ezért tehát Isten, életünknek teremtő és fenntartó Ura, nem akarván, hogy az ember semmivé tegye önmagát, alárendelte őt a természet alaptörvényének, a mennyiben a nappali munkálkodás után éjszakai nyugodalmat rendelt számára. De ezen éjszakai nyugodalom még nem állítja helyre a megzavart egyensúlyt. A gondviselés jóssága tehát hét nappól egyet arra rendelt, hogy ezen a pihenés szükségének tegyünk eleget. Tartsanak munkában — mondja a nevezett orvos — egy lovat szakadatlanul, vagy engedjenek neki hetenként egy pihenő napot s meglátják, hogy ezen utolsó esetben a munkára rendelt hat napon sokkal több dolgot tud az végezni.”

Ugyanílyen véleményét terjesztett elő egy 25 tagból álló amerikai orvosi egylet is. „A mennyire tapasztalatom terjed, mondá ezen

egyletnek egy tagja, mindig úgy észleltem, hogy az olyan emberek, kik vasárnaponként minden világi foglalkozástól és gondoktól szüneteltek, a hét többi hat napján többet és jobban dolgoztak, mint a kik mind a hét napon át munkában állottak.”

Wilson angol jogtudós halálós ágyán így szólott egy barátjához: „mondj meg minden kezdő jogásznak, hogy ha sikerrel akarnak működni, vasárnaponként ne dolgozzanak, mert a vasárnapi munka nem jár szerencsével. Csodálatos dolog, mondja ő f t o v á b b , h o g y a z é n v a s á r n a p i m u n k á i m i n d r o s z s z u l ü t t e t t e k k i .”

Palmerstonnál, a nagyhírű angol államminiszternek eleve utolsó évében születésnapjára megjelenéven tisztelői s megjegyvezvén előtte a föltöti csodálkozásukat, hogy ő óriási elfoglaltsága közepette is úgy meg tudta őrizni testi és lelki frissességét, ezt a nagy miniszter azzal magyarázta meg, hogy ő elvből tartózkodik minden vasárnapi munkától. Angliának más miniszterelőkelője a birneves Gladstone szintén nyilván kifejezte, hogy ő testi és lelki erejét azon körülménynek köszönheti, hogy munkássága eleve folyamatosan mindig híven megünnepeelte a vasárnapot.

A híres Prondhon, e communistikus, tehát nem keresztényi irányú francia író a vasárnapi pihenés szükségessége voltáról írván, mindezt arra a maga szempontja szerint, de mégis kimutatja, hogy a vasárnapi munka elálatlatisítja az embert.

Statistika, ki van mutatva némely országokban az is, hogy a legtöbb elítelt gonosztevő annak tulajdoníthatja nyomoruságát, mert nem szentelte meg a vasárnapot. Egy férfiú, kinek mint fogházfelügyelőnek, életén át több mint 10,000 rabra kellett felügyelnie s ki különös gondot fordított arra, hogy felkutatssa a bűnök okait is, azt beszéli, hogy: egyetlenegy esetre sem emlékezik, melyben a halálra ítélt gonosztevő egyszersmind a vasárnapot is meg ne szentsegetlenítette volna, sőt több esetben meggyőződhetett a felől, hogy az illető romlásának útján az első lépést épen vasárnap tette meg. Ugyancsak a férfiú beszélte el azt is, hogy sokszor látta, a mint a szegényteljes halálra ítélték komolyan és nyomatékosan figyelemztették a körülöttök levőket, hogy szenteljék meg a vasárnapot s vegyének példát ő róluk, kiket e napnak meg nem szentelése juttatott oly szomorú végre.

Csak még két rövid esetet hozok fel, hogy aztán a dolognak más oldalára térjek át. A Themzén szétrobbanván egy gőzhajónak üstje, a bírói vizsgálat alá vont munkások a szakadatlan, a vasárnapon is folytatott munkát hozták fel melegségül, mint a mely egészen el-tompította őket. Ehhez hasonló valami történt 2000 angol munkással, kiknek ügyét 1848-ban nagy érdekeltség közt tárgyalta Anglia egyik törvényezője. Arra kötelezték ugyanis ezek magukat, hogy hetenként 8 napi napszám mellett szakadatlanul, tehát vasárnap is dolgozzanak. A köztük elharapózott erkölclemség s munkaerejük megbénítása következtében azonban minden rosszul és visszafelé ment kezükben. A törvényeszek aztán hat napra korlátozván munkaidőjüket, kitünt, hogy ez idő alatt többet és jobban dolgoztak, mint addig a vasárnapi munka mellett is tettek.

Mind szép és igaz dolog lehet ez, mondhatja nekem a világi járók után futkosó ember, de hát végre is többet lehet keresni, ha vasárnap is dolgozunk, mintha csak hat napon át munkálkodunk. Ez állításra is statisztikai adatok alapján szándékozm megfelelőn. Előre is kijelentem, hogy ezen adatok tannasága szerint kevesebbet dolgozzanak és keresnek azok, kik vasárnap nem szünetelnek, mint a kik e napot pihenésre szánják.

Az 1867-iki párisi vilákiállításon Angliából nagyszámú munkás küldetvén el tanulmányozás végett, ezek közül egy, beadott jelentésében így szól: „Franciaországban az ateizmus, az Istenben nem hívés megszokott

dolog levén, ezen ateizmus eltávolítja egymástól a társadalom alkotó elemeit, mert csak a keresztényiség hozza közel egymáshoz az embereket.”

De a mi tárgyunkra közelebből vonatkoznak egy egyszerű kófaragónak jelentéséből a következők szavak: „Nagy hibát követnek el a francziák azzal, hogy szakadatlanul dolgoznak. Ha megszentelnék ők a vasárnapot, nem termelnének és nem keresnének akkor sem kevesebbet. Ha az ember hétről-hétre kipihenhi magát, erősödik egészsége, növekszik ereje s jobb munkát tud elállítani.”

De érdekesebbek ezeknél a következők, Amerikából vett adatok. Mielőtt kiépítették az Észak Amerikán keletről-nyugatra át aladó 3091 kilométer hosszúsága vasut-vonalat, nagy karavánokban tettek meg az illetők ezen nehézet utat. Egyik karaván szünet nélkül haladt előre, a másik utközben is megszentelte a vasárnapot s az eredmény az lett, hogy a kik hetenként csak hat napon át utaztak, azok általában véve hamarabb és jobb állapotban jutottak célhoz, mint a kik a hetedik napot nem szánták nyugomra.

Ezen ut annak idejében 8—10 hétre került s igen érdekes fogadásokra nyújtott alkalmat. A vasárnapi nyugalom szükségessége voltának barátai ugyanis fogadtak ellenfeleikkel abban, hogy ha két egyenlő erejű lovakkal felszerelt, egyenlő terehrel megrakott s ugyanazon kiállítású szekér ugyanazon időben arra indul s egyik folytonosan megy, míg a másik vasárnapokon pihen, emez utóbbi szekér hamarabb célnál lesz, mint a másik.

S mi lett az eredmény? Természetesen az, hogy a mely szekér folytonosan ment, az az első hetekben folyton előnyben volt, de a hatodik héten már a vasárnap barátja járt elől s jó állapotban levő lovaival hamarabb célhoz ért, mint a másik elcsigázott, erőt vesztett lovaival.

Több évvel ezelőtt, mikor Páris a császárság alatt még teljes fényében tündökölt, egy angol lapban a következő jellemző dolog jelent meg: „Angliának egy fia a francia főváros utcájan egy nagy sereg munkással, kik teljes tevékenységben dolgoztak, beszélgetésbe ereszkedvén, megkérdezte tőlük, hogyan lehet az, hogy köztük egyetlen egy ösfzej ember siucsen? Azért van ez, felelt a munkás, mert mi a negyvenévet nem igen éljük túl. Nem élük túl pedig azért, mert Franciaországban, legalább nagyobb városokban minden vasárnap, — holott pedig a munkás is rá szól g á l h a t n a p o n á t a r r a , h o g y a h e t e d i k n a p o n m e g p i h e n j e n .

Nagy dolgokról kicsinyre mennvén át, szükségesnek tartom idézni még egy orvosnak azon szavait, hogy az okos háziasszonynak inkább a hét elején, mint a hét végéfelé mosatnak, mert a vasárnap magukat kipihen mosássonnyok hétfőn, vagy keuden jobban és többet tudnak dolgozni, mint a hét későbbi napjaiban.

Tisztelt hallgatóság! A vasárnapi pihenésnek közegészségügyi oldalát tüntette föl a fentebbiekben, most az volna kötelességem, hogy ez ügnek vallásos oldaláról szójak, de ezt most csak nagyon röviden teszsem meg. Annnyit mindenesetre meg kell mondanom, hogy a t e r m é s z e t i t ö r v é n y e g y s z e r s m i n d I s t e n t ö r v é n y e i s , u g y h o g y h a n e m v o l n a v a s á r n a p , a z t n e k ü n k k e l l e n e é l e t b e l e p t e t n ü n k . E s I s t e n n e m c s a k a t e s t p i h e n e s é r ő l , h a n e m a l e l e k n y u g a l m á r ő l i s g o n d o s k o d t o t e n a p b e a l l i t á s a a l t a l , h i s z e n a l é l e k n e k i s m e g v a n n a k s a j á t s z ű k s é g e i , m e l y e k e t f i g y e l m e n k i v ű l h a g y n i n e m s z a b a d .

És ha az én tisztelt hallgatóságom közül némelyek, figyelembe véve a fentebb közölt hiteles adatokat, megszünnének vasárnapokon is hivatásuk teendői után járn s pihenésre szánják azon napot, mely nem a világé, hanem az Uré; sőt többet is mondva, ha úgy

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

A nagymama sirján.

— Haj az életből. —

Irtá : Ronaszéki Gusztáv.

(Folytatás.)

Nagymama édes nagymama! Bocssás meg, hogy megháborítom csöndes nyugalmadat, ne itélj el végtelen szerelmem miatt, hiszen te tanítál meg szeretni. Oh miért hagytál el engem egyedül szivtelen emberek között? Láss itt megtörve előhalottan te a ki egyedül szeretted igazán; a ki mindennem voltál. Lásd a te kedves elkényesztetett gyermekedet küzködve a kétségbe esséssel, gyötöröd kinnál, halálós fájdalommal. Nagymamám, én édes nagymamám! A szegény öreg cseléd alig bírta elvon-szolni az őrngögt.

A holdvilág elrejtí mosolygó arcát a felhők mögé; de a csillagok apró csillámai még mindig ott tanczolnak a hólepte sírokon s a megzavart siri szellemekek keringenek fel s alá a légben, kísérik bírodalmukból a roskadozó boldogtalant és a sivítő szel hangján beszélnek hozzá! Lemondásról, siri nyugalomról a hol már nincsen fájdalom. Az öreg néne vezet a megtört gyermeket, megsem kísérti vigasztalni, — mit tud ő már ahhoz — szét morzsol szemében régen nem érzett meleg viz cseppekét, eszébe jut valami régi, régi história s felsőhajt magában:

— Nincs nagyobb fájdalom a kerek ég alatt szerető szív ellen, szülői akarat.

Nem volt többé annak a temetőnek zavartalan éjjeli csendje.

Az a halvány ifjú eljött minden éjjel zokogni a nagymama sirjához, — meg akarta várni a menyegző napját.

Látni akarta az ő jegyesét másnak karjai közt, szép fehér ruhában, halotti lepelen, myrtus koszorúval fátyol szemfödővel.

Ott megegett a hidegtől és a fájdalomtól a márvány kereszt alatt.

Halvány arcát most a köny árja, dacosan nézett be a nagy semmiségbe, s morgogta hevesen siri szellemekek:

— Azt még én megvárom, azután nem bánom, érjen a mi érhet. Elbujdosom messze, fájdalom lesz társam.

Verjen meg az isten, ha már meg nem áldhat!!

Lakadalom * készűl a * gazdag családnál. Öreg este van már még is sürgős-forgás mindenütt. Dolgos cselédek járnak ki s be és irigykedve suttognak boldog menyasszonyról, gazdag vőlegényről, híres esküvőről melynek nem lesz párja hetedhét országban.

Az örömszülők elégedetten tervezgetnek; arcukon sugárzik a gógós büszkeség a mint mondogatják:

— Így kell lenni, gazdag a gazdaggal, szegény a szegénnyel.

— Ha bánata van majd elfelejti.

— Mindennapi történet.

— Majd boldog lesz, ha elkábítja a dus-gazdagság fénye!

A menyasszony pedig gyermekkori kis szobácskájában készűl a holnapra. Előtte a nagymamának lefátyolozott arczképe s a leány szótlán bámul a jószágos szemekbe.

Könyök nem borítják kisírt szeméit, nincsen már szívében semmi fájdalom, kiöntötte mind forró könyecskéit alkájában.

Olyan érzéketlennek látszik mint egy márvány szobor.

Halovány arczán meglátszik a sok álmatlanság és a kétségbeesett küzdelem kinyomata.

Koronkint fel fel emeli lilium karjait, hogy végig simítsa dus hajzatát és hideg homlokát, mintha össze akarná szedni szétszört gondolatait.

Hasztalan! hasztalan; az ész is megtagadja a szolgálatot, csak valami idegen zibongást érez ott, mintha szüntelen azt do-nognák:

— Lemondani, tűrni, szenvedni örökre örökre!

És e zibongás olyan borzasztó, ugy elkábítja, eltompítja idegeit mintha rászakadt volna az egész világ mérhetlen súlyával.

Téveteg szeméi előtt elhomályosul minden, a lámpa világa kísértetiesen lobog s borzalmas forgással tanczolnak körülötte a tárgyak.

E forgás közben mélység támad lábái előtt, feje szédülni kezd ennek láttára, egész testén borzongás fut végig — közel áll a kétségbeeséshez, a megőrüléshez.

Mindkét kezével megragadja szédülő fejét s utolsó erejét összeszedve szabadulni akar e látománytól.

Megfordul, s a mi újra szemébe ötlík az még jobban megfagyasztja a vért ereiben.

Ott az álványon áll a menyasszonyi öltözék, rajta a fátyol, az ekes koszoru. Az ő halotti leple, szemfödele, myrtus koszoruja, — csak a koporsó hiányzik.

Az is meg lesz holnap a menyasszony ágyban.

— Nem lehet! nem lehet! — nincs többé ereje.

Ősse roskad, mint a széldöntötte fehér rózsa, s ugy érzi mintha esnek lefelé abba a szédületes örvénybe melynek mélyében látja azt az elhagyott halavány ifut egő szemekkel, tárt karokkal, forró szerelemmel.

A gazdag háznál mindenki nyugalomra vonul a nagy nap előtt, csak egy pár dolgos leány cseléd dudol valami melancholikus dalat oda lenn a cseléd házban, majd az is el hal s cseudes lesz minden mint a temető.

A boldogtalan menyasszony magához tér az elhaló hangokra; de agyában nem szűnik meg az örökös zibongás, s a rémes látományok üldözik folytonosan.

Kiáltana, de nem bír, erőtlen karjaival kapkod a légben hogy elúzza az ijesztő rémeket, de azok nem tágitanak.

Menekülni akar; de nincs hová.

A rideg szívű szülők nem értik meg az ő fájdalmát; oh hányszor térdelt előttük könyben uszó szemekkel rimánkodva, esdekelve hasztalanul; pedig csak azt kérte a mihez joga volt:

Élete nyugalomát, szíve boldogságát istentől nyert igazi szerelmét.

(Vége köv.)

tekintenek a vasdos és áldott ke... bűnterhelt ember... kor önmagukba... mint inkább a l... eszközök jutna... boldogságát elj... kell munkás éle... szent és boldog... levén, boldogok... hogy az emberek... örökség vár, hol... jes lelki nyugal... vezni.

S ezzel be... irt, egyszerű fe... hogy a kultúr... vetésére akarn... igen tisztelt hall... dól, hogy a mi... vel, a vasárnap... gondolkodásra... csak néhány olt... kik elhiszik nek... giak tiszték ke... kötelességünk g... ki felolvasásom... gye lista ama szá... v a l a k i n e k ,... m e g n y e r i ,... t e t t e t i k :... e p e n n e m v e s z t... gyok fáradtságom

— Hajdum... ságának Debrecz... 12. napján regge... vüli közgyűlésén

A helybeli... sürgető megkere... rásbírósnak a... elhelyezése tárgy... intézett átiratána

Kis-Kukulló... megkeresése a... ellen intézett felj... Fejérmegyei... népnevelési-egylet... tett alapszabályait

Gyórvármegye... marha sönak lehe... gyában a nm. m... földm., ipar s ke... intézett feliratána

Temesvári... szabályainak meg... gatyárat kéri

Különböző o... leték alapján tee... igazoló választm... Egészségügyi biz... ság. e) Statisztik... gorló bizottság. g... tenyesztési bizott... vábbá 1. Közpon... választása. 2. Tis... tása. 3. Árvaszék... 4. Közigazgatási... mk. főjegyzőve let... üresedett helynek

A közlebbi... ból a központi... szolgabírói hivatal... számú határozattal... lentése. Ezzel kap... rási szolgabírói... küldöttés által f... Fekete Sánd... dása folytán a de... elnökének megvál... Az igazoló v... határozattal erre... lási választókerül... tag választások el... zatát összes irat... Főispán ur... választmány elnök... összes iratakat a... nap tüzés czéljára... Bódor Imre... ezen állásáról len... jött helynek betöl... Közigazgatás... évi december és... ken meg nem jele... Alispáni jel... gyűlés idejének e... illetve a szabályr... szának módosítása... Ugyanannak... korcsmebani vere... kel való megjelen... tott s a belügymin... megfélelőleg mód... Ugyanannak... képviselőválasztá... nek összeállításá... központi választm... zéséről.

Központi ár... pénzár 1882. évi... Ugyanannak... séges pénztári kö... tartalékalaphól lee... Böszörményi... nánási helyi érdek... kölcsön-törlesztési... fedezhetése végett... szegnek átengedés... Ugyanannak... orvosnak hivatalá... 6 évre leendő meg... Tisztviszész... közönsége és ot

